

Jonathan

- Jaj, de hiszen ez Stefike! Drága kis bogaram!
- Ó bizony, anyuka. Tegnap küldte a fotót Bécsből.
- Na és mi ez a sötét folt itt mellette?
- Ugyan má', anyuka! Ő Jonathan!
- Jonatán? Az nem egy alma?
- Nem, anyuka. Jonathan Stefike vőlegénye.

Szabó néni hitetlenkedve emelte még közelebb pápaszeméhez a fényképet, majd amikor végre felfogta, mit lát, döbbenet ült ki az arcára.

– Szűz anyám, segíts! De hisz ez egy szerecsen!

– Néger, anyuka. Néger.

– Édes istenem! Egy néger meg az én kisunokám? Ha ezt a papi megtudja...

Hát, így előzte meg a híre Jonathan Nguwabét, a harminkét éves nigériai sportszerárust a kis felvidéki faluban. Stefikével egy bécsi szórakozóhelyen ismerkedtek meg. A lány tolmácként dolgozott egy külkereskedelmi cégnél, így került az osztrák fővárosba. Az örökké jókedvű, intelligens humorú fiatalember rögtön levette a lábáról. Amióta komoly párkapcsolatra vágyott, ott csengtek fülében apja intelmei: nehogy nekem katolikus vót vagy szlovákot hozz a házhoz! Stefike úgy gondolta, Jonathan ilyen szempontból maradéktalanul megfelel a szülői elvárásoknak. Aztán amikor öt hónapja bejelentette, hogy gyereket vár egy nigériaitól, apja azonnal böngészni kezdte a porlepte Akadémiai világotlaszt, vajon hol a csudában is van az a Nigéria.

– Na, mit mondtam! – bökött büszkén a térképre. – Ehol van el Nyugat-Afrika!

Az asszonyt különösebben nem rendítette meg a hír. Tőle akár Hottentottiában is lehetett volna, mivelhogy életében nem jutott messzebb Pozsonynál.

– Méghogy Afrika! – mormogta. – Hát bolond ez a lány, apus?

Stefike úgy döntött, ha majd eljön az ideje, otthon fogja megszűlni a babát. De addig még hátra volt az esküvő. Nehogy már a kicsi zabigyerekként jöjjön a világra! A lagzi hírére felbolydult a falu. Voltak, akik már előre sajnálták Szabóékat, amiért ekkora szegény érte őket, a többiek meg kárörvendően hajtogatták Stefike apjának címezve: úgy kell az álszent, mellveregető magyarjának, most jól megkapta. Szabóné minden este sírt egy sort, aztán imádkozott, hátha a Jóisten meghallgatja, és valahogy visszacsinálja az egészset. Férje szótlanságba burkolózott. Titokban a német szótárt lapozgatta a budin, hogy alkalomadtán majd jól kifaggathassa lánya elcsábítóját.

Aztán egy júliusi este begördült az udvarba az osztrák rendszámú Opel. Egy koromfekete, szikár, nem túl magas alak szállt ki belőle. Fülíg ért a szája. Ő volt Jonathan. Kisegítette a kocsiból Stefikét, aki már a nyolcadik hónapban járt, így elég nehézkesen mozgott.

– Tschüss mama, tschüss papa! – örvendezett a vőjelölt, majd minden átmenet nélkül átölelte a két meghökkenett szülőt. Közvetlen volt és udvarias. Mosolygott, ajándékokat osztogatott, és csak mondta és mondta... Vacsora közben kiderült, hogy Jonathan már hetedik éve él Európában, tisztességesen megél a sportszerbizniszből, apja középiskolai tanár Nigériában, anyja meg háztartásbeli, az egyik öccse pedig már két éve egy belga elsőosztályú csapatban futballozik. Éjfél tájt, talán a szilvórium jótékony hatásának köszönhetően, még egy afrikai népdalt is eldúdoztak együtt, de addigra már Stefike annyira belefáradt az örökös tolmácsolásba, a többiek meg a mekegésbe-makogásba, hogy úgy döntöttek, lefekszenek.

Szabónénak csak nem jött álom a szemére, ide-oda dobálta magát a faragott támlájú hitvesi ágyon.

– Alszol, apus? – súgta oda az öregnek.

– Igen.

– Te apus, láttad, mennyivel világosabb a tenyere?

– Láttam.

– És a foga? Fehér, akár a porcelán.

– No hiszen.

– A bőre meg fénylik, mint a szurok.

– Akárcsak majd az unokánké – mormolta Szabó félálomban.

Szabóné felszisszent. Ilyen messzire még sosem jutott a gondolataiban. De aztán valahogy mégis elnyomta őt az álom. Egész éjjel apró, sötét bőrű, fehéren vigyorgó ördögfajzatokkal álmodott.

Egy hét múlva tartották az esküvőt. Az utolsó pillanatban befutott Belgiumból Jonathan öccse is, Simon, tanúnak. A szertartást a helyi református templomban tartották szűk családi körben. Elvileg. Gyakorlatilag azonban a falu apraja-nagyja ott tolongott a templomkertben, hogy saját szemével lássa a község első színesbőrűjét, akit nemes egyszerűséggel csak „Afrikai Vő”-ként emlegettek.

A násznépből egyedül nagypapi hiányzott. Fél éve, amikor megtudta, ki az ő legdrágább leányunokájának szíve választotta, végső elkeseredésében nekivágott a határnak. Ahogy távolodott a falutól, a földúton botorkálva sorra hulltak ki lelkéből az emlékek, majd az álmok és végül a remény. Csak másnap találtak rá a bozótosban, túl a patakon. Vén szíve meg is sínylette a világgá menést. Ágynak dőlt, és igazán már sosem jött rendbe. „Pogány világ!” – ismételtette napjában többször is a dunna alól, de már senki nem figyelt rá.

Jonathan úgy döntött, hogy felveszi a Szabó nevet. Ettől kezdve Jonathan N. Szabónak hívták. Úgy gondolta, így talán könnyebben befogadja őt a család. Na és Európa. Harmadnap öccsével együtt búcsút intettek a falunak, Stefike viszont maradt. Nyár végére várta a gyermekáldást.

Hogy a sors kegye vagy fintora-e, ki tudja, de a kis N. Szabó Annamária Krisztina éppen augusztus 20-án látta meg a napvilágot. Az öreg Szabó természetesen égi jelként értelmezte a születés dátumát, és még ott, a bölcső fölé hajolva megfogadta az Úrnak, hogy ha addig él is, igaz magyar református leányt nevel ebből az aprócska, tündöklő fekete gyémántból.

Egy hét múlva megjött az újdonsült apa, hogy hazavigye a családját. Szabóék jól felpakolták az Opelt, éhen ne haljanak ott a messzi idegenben. Hosszasan búcsúzkodtak, ölelgették a lányukat, puszilgatták a kicsit, ki tudja, mikor látják őket újra. Amikor aztán Jonathan bestartolta az Opelt, Szabó könnyeivel küszködve odahajolt a kocsni ablakához:

– Bitte, achtung bébi, oké? – mondta, majd odafordult a nejehez. – Csak azt kértém tőle, hogy vigyázzon a kicsire.

– Natürlich, Papa – mosolygott vissza Jonathan, majd gázt adott, és elhajtottak.

Amikor a kocsni eltűnt a kanyarban, Szabóné zsebkendőjét gyűrögetve megjegyezte:

– Így, hogy a kisunokánk apja, tán még a bőre színe is világosabbnak tűnik.

Hónapokkal később, úgy karácsony táján üzenet érkezett Bécsbe: nagypapi a halálán van. Stefike azon nyomban pakolni kezdett, és a kis család még aznap útra kelt. Amikor benyitottak a szobába, nagypapi kifejezéstelen arccal, mozdulatlanul feküdt ugyanabban az ágyban, mint világgá menetelekor. Stefike és Jonathan föléhajoltak, hogy üdvözlöjék. Nagypapi szeme kikerekedett, majd résnyire nyílt ajkát meleg leheletként hagyta el ugyanaz a két szó, amit azóta is szinte megállás nélkül hajtogatott: Oá-iá, oá-iá. Csak hát végelgyengülésében már nem futotta a mássalhangzókra. Stefike fogta az alig négyhónapos Krisztinát, és odaültette a dunna tetejére, nagypapival szembe. Az öreg ezen szemlátomást meglepődött, de folytatta a tátogást. Csakhogy erre a kislány is rázendített: oá-iá, oá-iá... Nagypapi elhallgatott. Le sem vette róla a szemét. Némán fürkészte a pici fekete gombócot, majd az arcán megjelent egy alig észrevehető, cinkos mosoly.

Re-place the Horizontal of the Water (Ki), helyspecifikus installáció, föld, vízmértékek, 2011

